

КОМУНАЛНИ СИСТЕМИ И ЖИВОТНА СРЕДИНА

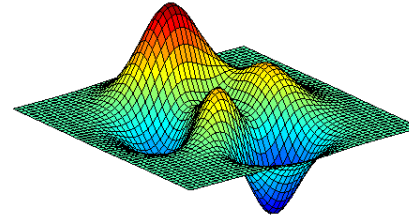

Циљ предмета: Стицање знања и вештина о елементима комуналног система, захтевима и критеријумима за њихову функционалну интеграцију и њиховим интеракцијама са животном средином и утицајима на квалитет животне средине урбаних подручја.

Исход предмета: Оспособљеност студената за разумевање процеса у комуналном систему и анализу интеракција комуналног система са животном средином урбаних подручја.

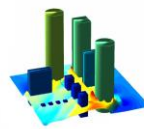

Садржај предмета:

Теоријска настава

1. **Класификација и основне карактеристике комуналних делатности:** историјски развој, јавни значај комуналних делатности, дефиниције, терминологија. 2. **Уређење и развој комуналних делатности:** институционално-легислативни оквир комуналних делатности, надлежности републике, региона и локалне самоуправе. 3. **Организациона структура комуналног система:** модели вршења комуналних делатности, јавна комунална предузећа и остали предузетници, идентификација процеса и субјеката у комуналном систему насеља, интеграција комуналних делатности у јединствени комунални систем насеља. 4. **Прорачун техничких капацитета за започињање и обављање комуналних делатности:** анализа техничких капацитета постојећих јавних комуналних предузећа, поступак формирања нових у односу на минималне техничке услове за започињање и обављање комуналних делатности. 5. **Модели трансформације и реорганизације јавних комуналних предузећа:** искустава развијених земаља, искуства земаља у транзицији. 6. **Интеракције комуналног система са животном средином:** елементи и критеријуми за процену утицаја комуналног система и комуналних делатности на животну средину (водоснабдевање и одвођење отпадних вода, управљање комуналним отпадом, грејање, превоз, јавне зелене површине, зоохигијена, димничарске услуге...). 7. **Менаџмент комуналним системом и системи менаџмента квалитетом:** место и улога система менаџмента квалитетом, животном средином и безбедношћу и здрављем на раду у комуналним делатностима, SWOT анализа комуналног сектора у Републици Србији. 8. **Студија капацитета животне средине урбаних подручја и комунални систем:** елементи и критеријуми за развој комуналних делатности насеља: демографски трендови, тренд потрошње воде, проценат зелених површина, тренд генерисања комуналног отпада, расположиве површине за обављање комуналних делатности.

ДИНАМИКА РЕАЛИЗАЦИЈЕ НАСТАВЕ

13 недеља наставе (П+В)

$1+(6*2)$

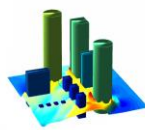
ПИО

Активност = 10 поена (5+5)

Семинарски рад = 20 поена

Колоквијуми:
 $2 \times 15 = 30$ поена

Испит = 40 поена

ЛИТЕРАТУРА

https://www.znrfak.ni.ac.rs/PP_2022/OAS-2021/19-OZZS-09-KOMUNALNI_SISTEMI_I_ZIVOTNA_SREDINA/19-OZZS-09-KOMUNALNI_SISTEMI_I_ZIVOTNA_SREDINA.html

<https://www.greengrowthknowledge.org/research/liveable-cities-benefits-urban-environmental-planning>

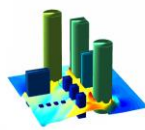
Извештаји и публикациије ресорног (ресорних) министарстава

ОСНОВНА ЛИТЕРАТУРА

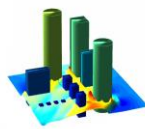
1. Комуналне делатности - општи услови уређења града
2. Комунална хигијена и управљање комуналним чврстим отпадом, водоснабдевање и каналисање вода
3. Производња и испорука топлотне енергије, градски саобраћај
4. Градски саобраћај
5. Паркови и градско зеленило, пијачне услуге
6. Уређивање и одржавање гробаља, пијачне услуге, начин и рокови плаћања
7. Утицај комуналних делатности на животну средину
8. Управљање отпадом и заштита животне средине
9. Урбане отпадне воде и квалитет животне средине
10. Енергетика и квалитет животне средине
11. Саобраћај урбаних подручја и заштита животне средине

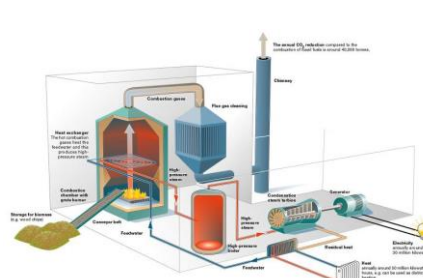
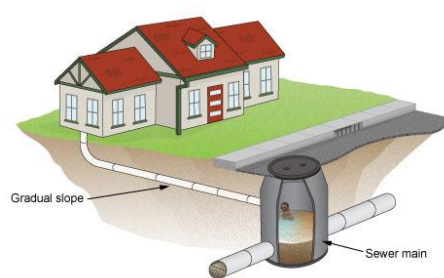

Комуналне делатности су делатности од општег интереса.

Комуналне делатности су делатности пружања комуналних услуга од значаја за остварење животних потреба физичких и правних лица код којих је јединица локалне самоуправе дужна да створи услове за обезбеђење одговарајућег квалитета, обима, доступности и континуитета, као и надзор над њиховим вршењем.

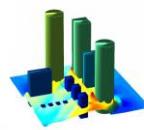
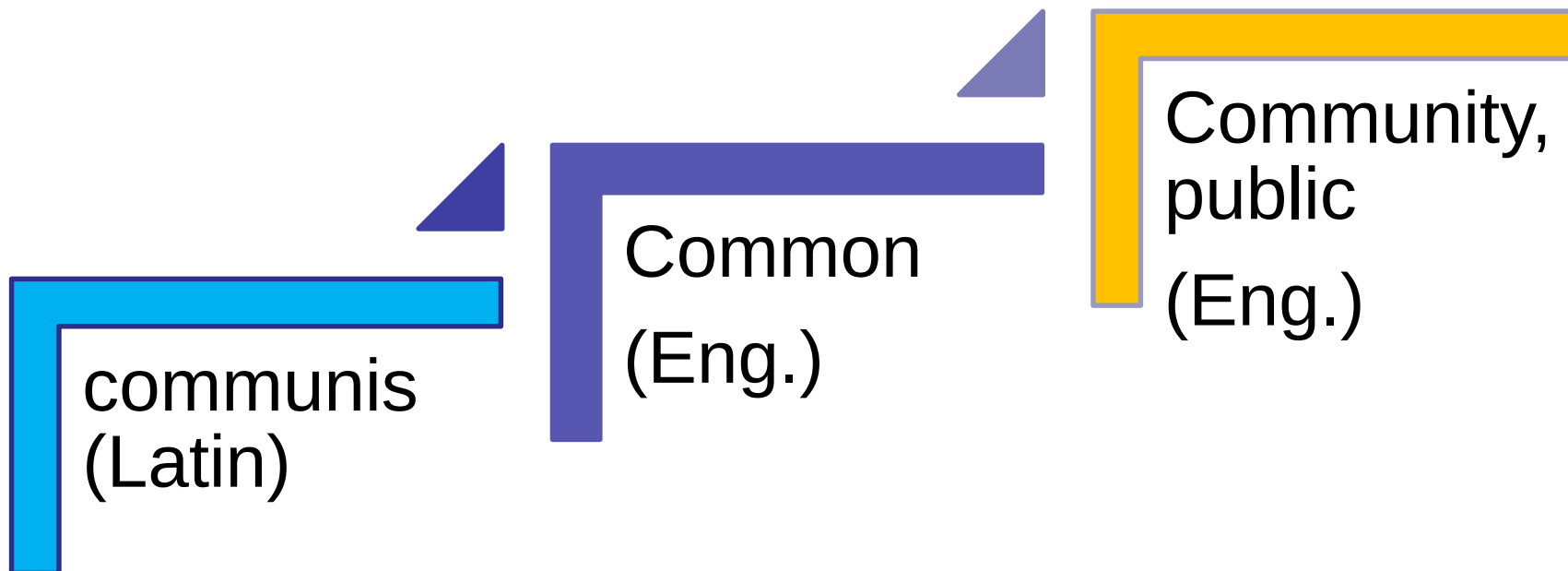

- 1) снабдевање водом за пиће;
- 2) пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода;
- 3) производња, дистрибуција и снабдевање топлотном енергијом;
- 4) управљање комуналним отпадом;
- 5) градски и приградски превоз путника;
- 6) управљање гробљима и сахрањивање;
- 6а) погребна делатност;
- 7) управљање јавним паркиралиштима;
- 8) обезбеђивање јавног осветљења;
- 9) управљање пијацама;
- 10) одржавање улица и путева;
- 11) одржавање чистоће на површинама јавне намене;
- 12) одржавање јавних зелених површина;
- 13) димничарске услуге;
- 14) делатност зоохигијене.

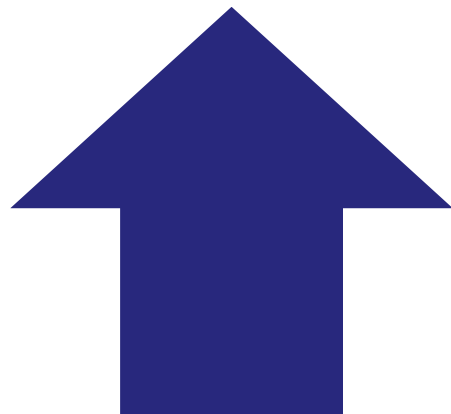

Терминологија

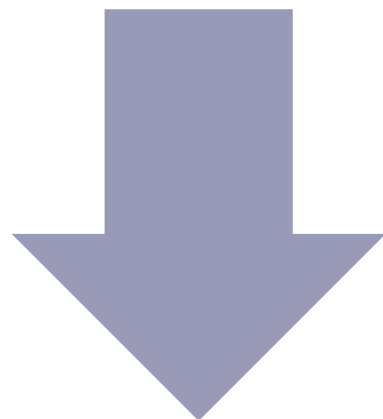

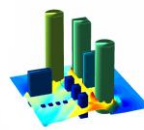
Терминологија

Public utility

Communal services

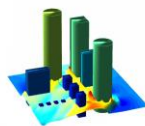

Терминологија

Комунални систем представља систем пружања услуга или производа којима се задовољавају основне животне потребе физичких и правних лица у складу са политиком развоја локалне заједнице и усвојеном планском документацијом.

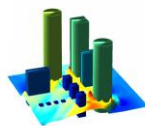
Комуналне делатности

Снабдевање водом за пиће

- снабдевање водом за пиће - захватање, пречишћавање, прерада и испорука воде водоводном мрежом до мерног инструмента потрошача, обухватајући и мерни инструмент

Пречишћавање и одвођење атмосферских и отпадних вода

- сакупљање, одвођење, пречишћавање и испуштање отпадних, атмосферских и површинских вода са површина јавне намене, односно, од прикључка корисника на уличну канализациону мрежу, третман отпадних вода у постројењу за пречишћавање, црпљење, одвоз и третирање фекалија из септичких јама

Комуналне делатности

централизована производња и дистрибуција у више објеката водене паре, топле или вреле воде за потребе грејања

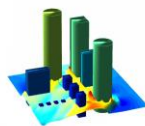
- Производња и дистрибуција топлотне енергије

сакупљање комуналног отпада, његово одвожење, третман и безбедно одлагање укључујући управљање, одржавање, санирање и затварање депонија, као и селекција секундарних сировина и одржавање, њихово складиштење и третман

- Управљање комуналним отпадом

превоз путника унутар насељених места или између насељених места која се налазе на територији јединице локалне самоуправе, који обухвата јавни линијски превоз аутобусом, тролејбусом, трамвајем, метроом, жичаром, путничким бродом, скелом и чамцем за привредне сврхе, као и обезбеђивање места за укрцавање и искрцавање путника (станица, стајалишта и плутајућих објеката за пристајање пловила која врше превоз путника у домаћој линијској пловидби и сл. као саобраћајних објеката који се користе у тим видовима превоза)

- Градски и приградски превоз путника

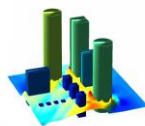
Комуналне делатности

Управљање гробљима и сахрањивање

- управљање и одржавање гробља; одржавање гробног места и наплата накнаде за одржавање гробног места; обезбеђивање, давање у закуп и продаја уређених гробних места; покопавање и ексхумација посмртних остатака, кремирање и остављање пепела покојника; одржавање објеката који се налазе у склопу гробља (мртвачница, капела, розаријум, колумбаријум, крематоријум); одржавање пасивних гробаља и спомен-обележја

Погребна делатност

- преузимање и превоз посмртних остатака од места смрти, односно места на коме се налази умрла особа (стан, здравствена установа, институти за судску медицину и патологију, установе социјалне заштите и друга места) и превоз до места одређеног посебним прописом (патологије, судске медицине, гробља, крематоријума, аеродрома, пословног простора погребног предузећа у ком постоје прописани услови за смештај и чување покојника), организација сахране и испраћаја са прибављањем потребне документације за организацију превоза и сахрањивања, чување посмртних остатака у расхладном уређају и припремање покојника за сахрањивање

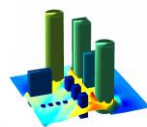
Комуналне делатности

Управљање јавним паркиралиштима

- услуга одржавања јавних паркиралишта и простора за паркирање на обележеним местима (затворени и отворени простори), организација и вршење контроле и наплате паркирања, услуга уклањања непрописно паркираних, одбачених или остављених возила, премештање паркираних возила под условима прописаним овим и другим посебним законом, постављање уређаја којима се по налогу надлежног органа спречава одвожење возила, као и уклањање, премештање возила и постављање уређаја којима се спречава одвожење возила у случајевима предвиђеним посебном одлуком скупштине јединице локалне самоуправе којом се уређује начин обављања комуналне делатности управљања јавним паркиралиштима, као и вршење наплате ових услуга

Обезбеђивање јавног осветљења

- одржавање, адаптација и унапређење објеката и инсталација јавног осветљења којима се осветљавају саобраћајне и друге површине јавне намене

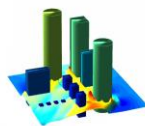
Комуналне делатности

Управљање
пијацама

- комунално опремање, одржавање објеката на пијацама (пијачног пословног простора, укључујући и киоске и тезге на отвореном простору), давање у закуп тезги на пијацама и организација делатности на затвореним и отвореним просторима који су намењени за обављање промета пољопривредно-прехранбених и других производа

Одржавање
улица и
путева у
градовима и
другим
насељима

- извођење радова којима се обезбеђује несметано и безбедно одвијање саобраћаја и чува и унапређује употребна вредност улица, путева, тргова, платоа и сл.

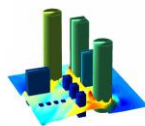
Комуналне делатности

Одржавање
чистоће на
јавним
површинама

- чишћење и прање асфалтираних, бетонских, поплочаних и других јавних површина, прикупљање и одвожење комуналног отпада са тих површина, одржавање и пражњење посуда за отпатке на јавним површинама, као и одржавање јавних чесми, бунара, фонтана, купалишта, плажа и тоалета као комуналних објеката.

Одржавање
јавних
зелених
површина

- уређење, текуће и инвестиционо одржавање, реконструкција и санација зелених, рекреативних површина и приобаља.

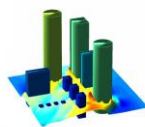
Комуналне делатности

Димничарске услуге

- чишћење и контрола димоводних и ложних објеката и уређаја и вентилационих канала и уређаја, вађење и спаљивање чађи у димоводним објектима, преглед новоизграђених и дограђених димоводних и ложишних објеката и уређаја и мерење емисије димних гасова и утврђивање степена корисности ложишног уређаја, осим у случајевима када наведене послове обављају правна лица или предузетници овлашћени у складу са законом којим је уређена област цевоводног транспорта гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуције гасовитих угљоводоника, као и законом којим је уређена област ефикасног коришћења енергије.

Делатност
зоохигијене

- послове: хватања, превоза, збрињавања, смештаја напуштених и изгубљених животиња у прихватилиште; контроле и смањења популације изгубљених и напуштених паса и мачака; нешкодљивог уклањања и транспорта лешева животиња са јавних површина и објеката за узгој, држање, дресуру, излагање, одржавање такмичења или промет животиња до објеката за сакупљање, прераду или уништавање споредних производа животињског порекла на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину; спровођења мера за смањење популације глодара, инсеката и штетних микроорганизама мерама дезинфекције, дезинсекције и дератизације на јавним површинама.

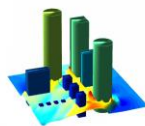

**Скупштина јединице
локалне самоуправе
може као комуналне
одредити и друге
делатности од
локалног интереса и
прописати услове и
начин њиховог
обављања.**

Одржавање фасада

„Врабац“ сервис

Широкопојасни
интернет приступ?

Комуналне делатности

Дан комуналних делатности

На иницијативу Синдиката комуналаца Београда,
прихваћеној од Скупштине града Београда, 07.09.2019.
године у Београду је по први пут обележен **Дан**
комуналне делатности.

Наставник:

др Дејан Васовић, ванредни професор

тел: 018 529 743

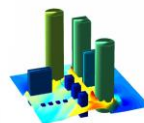
моб: 063 1042564

E-mail: dejan.vasovic@znrfak.ni.ac.rs

Канцеларија: 211

Сарадник:

др Дејан Васовић, ванредни професор

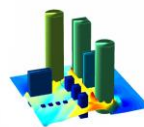

ХВАЛА ВАМ НА ПАЖЊИ!

ПИТАЊА...

**ФАКУЛТЕТ ЗАШТИТЕ
НА РАДУ У НИШУ**

**КОМУНАЛНИ СИСТЕМИ
И ЖИВОТНА СРЕДИНА**